

Woord vooraf

Bij het schrijven van dit boek heb ik veel steun mogen ontvangen van meelezers en meedenkers. In de eerste plaats mijn generatiegenoten Jan Brabers, Ron Stevens, Hillie van de Streek, Ruud Vermaas, Jan Walravens en Jack van der Weide. Verder waren prof. dr J.A. Bornewasser, prof. dr O. Schreuder en dr L.G.M. Winkeler bereid passages over de katholieke partijvorming te becommentariëren. Bijzonder nuttig waren ook de adviezen van prof. dr D.Th. Kuiper, zowel die naar aanleiding van de 'antirevolutionaire' hoofdstukken als die naar aanleiding van het manuscript als geheel. Verantwoordelijk voor de eindtekst is overigens alleen de auteur.

Jacques Zwart dank ik voor zijn bereidheid om, ondanks zijn ontvullende desinteresse voor de politieke geschiedenis van Nederland, de engeltalige samenvatting te verzorgen. Drs. C.K. Berghuis was behulpzaam bij het gebruik van het prachtige archief van haar vader, dr W.P. Berghuis.

Ik ben prof. dr J. de Bruijn en J.F. Seijlhouwer van het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden) van de Vrije Universiteit zeer erkentelijk voor hun inspanningen ten behoeve van de uitgave van het proefschrift in de serie 'Historische Boekerij'. Het Dr. Abraham Kuiperfonds maakte de uitgave voor een belangrijk deel financieel mogelijk.

Ten slotte dank ik ook mijn promotor, J. Bosmans. De afgelopen jaren gunde hij mij veel vrijheid, maar op de momenten dat het nodig was, was hij er altijd.

